

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

ΑΘΗΝΑ 30/03/17

ΑΝΑΦΟΡΑ

**ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

**Θέμα: «Ζητήματα αποζημίωσης των πολιτών λόγω προδήλων σφαλμάτων της
Δικαιοσύνης και της Διοίκησης»**

Σχετικά με τη συνημμένη επιστολή, μέσω email, παρακαλείσθε για την επαλήθευση ή τη διάψευσή όλων όσων εμπεριέχονται σ' αυτή. Το θέμα ενδιαφέρει αρκετούς συμπατριώτες και συγκεκριμένα μας το έθεσε ο κος Ντερμανάκης Νικόλαος, Δικηγόρος Χανίων, συνεργάτης, εκπρόσωπος της Γενικής Ομοσπονδίας Καταναλωτών Ελλάδας (INKA-ΓΟΚΕ), τηλ.6971543092, email: «dn-law@otenet.gr» και μάλιστα ζητά να του μεταφέρουμε την απάντηση του αρμόδιου Υπουργού.

Ο αναφέρων βουλευτής

**Νικόλαος Ι. Νικολόπουλος
Βουλευτής Αχαΐας
Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού
Κόμματος Ελλάδος**

ΜΘΜ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ
ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

<<Ζητήματα αποζημίωσης των πολιτών λόγω προδήλων σφαλμάτων της Δικαιοσύνης και της Διοίκησης>>

Κύριε Υπουργέ Δικαιοσύνης,

Η Ολομέλεια του Συμβουλίου Επικρατείας κατά τα τελευταία έτη προβαίνει σε ένα εξαιρετικά περιορισμένο συρρικνωμένο εννοιολογικό προσδιορισμό του δικαστικού σφάλματος που δημιουργεί υποχρέωση του Δημοσίου να αποζημιώσει τον θιγέντα από το δικαστικό λάθος πολίτη δηλαδή η Ολομέλεια του Συμβουλίου Επικρατείας αναγνωρίζει ότι η ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση από ζημιογόνες πράξεις δικαστικών οργάνων λόγω εσφαλμένης ερμηνείας του νόμου ή εσφαλμένης εκτίμησης των πραγμάτων από τον δικαστικό λειτουργό είναι εξαιρετικά περιορισμένη.

Αυτή η απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου Επικρατείας και η ισχύουσα μέχρι και σήμερα γενικόλογη νομοθεσία περί ευθύνης του Κράτους να αποζημιώνει τον πολίτη (άρθρο 105 ΕισΝΑΚ) δεν έχει συντελέσει αποτελεσματικά στην αποζημίωση πολιτών που υπέστησαν ζημία από παράνομες αποφάσεις δικαστικών λειτουργών.

Το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, όμως, δεν ανέχεται να παραμένουν αναποζημιώτες ζημίες που υφίστανται οι ιδιώτες από ενέργειες οποιουδήποτε κρατικού οργάνου. Συνεπώς είναι αναγκαία μια νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης ώστε να διευρυνθεί και αποσαφηνισθεί το πεδίο ευθύνης των δικαστικών λειτουργών για παράνομες αποφάσεις τους και ώστε να αποσαφηνισθεί σε ποιές περιπτώσεις πράγματι ο πολίτης δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση από το Δημόσιο για παράνομες δικαστικές αποφάσεις που έθιξαν τα συμφέροντα του.

Κύριε Υπουργέ Δικαιοσύνης, ζητούμε ο νομοθέτης να ρυθμίσει ειδικότερα και σαφέστερα την ευθύνη του Δημοσίου από πράξεις δικαστικών και να διευρύνει τη νομική έννοια της δικαστικής ευθύνης αυτής ώστε η ευθύνη του Δημοσίου η προκληθείσα από εσφαλμένες αποφάσεις των δικαστών να μην προκύπτει μόνο από την εφαρμογή της γενικής διάταξης του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ αλλά κυρίως από τη νομοθέτηση μιας περισσότερο διευρυμένης και αποσαφηνισμένης δικαστικής ευθύνης, δηλαδή μιας δικαστικής ευθύνης που θα εμπεριέχει μεγαλύτερη περιπτώσιολογία παράνομων εσφαλμένων δικαστικών αποφάσεων

επισύρουσα δικαίωμα του πολίτη για αποζημίωση από το Δημόσιο.

Δυστυχώς η μέχρι σήμερα νομολογία του Συμβουλίου Επικρατείας καθιστά από εξαιρετικά δυσχερή ως αδύνατη την απόδειξη της ύπαρξης του εξαιρετικά πρόδηλου σφάλματος του δικαστικού λειτουργού δηλαδή του δικαστικού σφάλματος που μπορεί να δημιουργήσει δικαίωμα του πολίτη για αποζημίωσή του από το Δημόσιο λόγω του εξαιρετικά πρόδηλου αυτού δικαστικού σφάλματος.

Δυστυχώς το Συμβούλιο Επικρατείας με την μέχρι σήμερα Νομολογία του έχει δεχθεί ότι προκύπτει ευθύνη του Δημοσίου για αποζημίωση των θιγόντων από εσφαλμένες δικαστικές αποφάσεις πολιτών μονάχα σε περίπτωση πρόκλησης ζημίας από πράξεις δικαστών οι οποίες μπορούν να αποδοθούν σε εξαιρετικά πρόδηλο σφάλμα τους . Ο εξαιρετικά πρόδηλος χαρακτήρας του σφάλματος της δικανικής κρίσης προκύπτει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης περίπτωσης βάσει των οποίων η δικαστική πλάνη καθίσταται συγγνωστή ή ασύγγνωστη .

Κύριε Υπουργέ Δικαιοσύνης, ζητούμε να καθιερωθούν με νομοθετική πρωτοβουλία σας σαφέστερα και ευρύτερα κριτήρια προσδιορισμού του δικαστικού σφάλματος που δημιουργεί ευθύνη του Δημοσίου για αποζημίωση του θιγόντος πολίτη και συνεπώς και σαφέστερα και ευρύτερα κριτήρια προσδιορισμού της ευθύνης του Δημοσίου για αποζημίωση των πολιτών των θιγόντων από εσφαλμένες δικαστικές αποφάσεις που παραβίαζαν το ημεδαπό Δίκαιο δηλαδή ζητούμε να καθιερωθούν ως κριτήρια προσδιορισμού του δικαστικού σφάλματος που επισύρει υπέρ του πολίτη αποζημίωση ο βαθμός σαφήνειας και ακρίβειας του παραβιασθέντος κανόνα, ο αυτοπροαίρετος χαρακτήρας της παραβίασης, ο συγγνωστός ή ασύγγνωστος χαρακτήρας της νομικής πλάνης, η ενδεχόμενη διατύπωση γνώμης ενός κοινοτικού οργάνου, καθώς και η μη συμμόρφωση του συγκεκριμένου δικαστηρίου προς την υποχρέωση του να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα. Τα ευρύτερα αυτά κριτήρια ζητούμε να καθιερωθούν νομοθετικά ως κριτήρια εντοπισμού και προσδιορισμού του σφάλματος του δικαστικού λειτουργού κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του εθνικού δικαίου δηλαδή ως κριτήρια προσδιορισμού του δικαστικού σφάλματος που επισύρει αξίωση αποζημίωσης του ιδιώτη από το Κράτος. Προτείνουμε το κεντρικό κριτήριο γύρω από το οποίο συσπειρώνονται τα λοιπά κριτήρια να είναι ο συγγνωστός ή ασύγγνωστος χαρακτήρας της πλάνης του δικαστή σε συνδυασμό με τη στάση που ακολούθησε ο δικαστής ως προς την υποχρέωση προδικαστικής παραπομπής που υπέχει η οποία συνδέεται επίσης με τον βαθμό σαφήνειας και ακρίβειας του παραβιασθέντος από τον δικαστή νόμου.

Κύριε Υπουργέ Δικαιοσύνης,

Όσον αφορά τις προϋποθέσεις θεμελιώσεως της ευθύνης του Κράτους για τις ζημίες που υπέστησαν ιδιώτες λόγω πραγματοποιηθείσας στα

δικαστήρια του Κράτους παραβιάσεως του ημεδαπού δικαίου, θα πρέπει με νομοθετική πρωτοβουλία σας να καθιερώσετε ευρύτερο δικαίωμα αποκαταστάσεως της ζημίας που έχουν υποστεί ιδιώτες από παράνομες δικαστικές αποφάσεις εφόσον συντρέχουν τρεις προϋποθέσεις δηλαδή ευρύ δικαίωμα αποζημίωσης των θιγομένων ιδιωτών όταν θα συντρέχουν οι προϋποθέσεις ότι ο παραβιαζόμενος από εθνικά δικαστήρια κανόνας ημεδαπού ή Ενωσιακού δικαίου αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, ότι η παράβαση του κανόνα αυτού είναι κατάφωρη και ότι υφίσταται άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παραβάσεως αυτής και της ζημίας που υπέστησαν οι εν λόγω ιδιώτες.

Ζητούμε, κύριε Υπουργέ Δικαιοσύνης, την δημιουργία νομοτετήματος το οποίο θα καθορίζει ότι η ευθύνη του Δημοσίου για αποζημίωση πολιτών για εσφαλμένες και παράνομες ημεδαπές δικαστικές αποφάσεις αντιβαίνουν στο ημεδαπό αλλά και στο ενωσιακό Δίκαιο θα κρίνεται με κριτήρια α) το βαθμό σαφήνειας και ακρίβειας του παραβιαζόμενου εθνικού νόμου β) το εύρος του περιθωρίου εκτιμήσεως που αφήνει ο νόμος αυτός στις εθνικές αρχές γ) τον ηθελημένο ή ακούσιο χαρακτήρα της διαπραχθείσας παραβάσεως της ημεδαπής νομοθεσίας ή της προκληθείσας ζημίας δ) το συγγνωστό ή ασύγγνωστο ενδεχομένης πλάνης περί το δίκαιο ε) το αν η στάση θεσμικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενδέχεται να συνετέλεσε στη λήψη ή τη διατήρηση σε ισχύ αντιθέτων προς το δίκαιο της Ένωσης εθνικών μέτρων ή πρακτικών και στ) το αν το δικαστήριο παρέλειψε να εκπληρώσει την υποχρέωσή του περί προδικαστικής γνωμοδότησης.

Το Δικαστήριο ΕΕ αποφάνθηκε ρητώς ότι η αποστολή που ανατίθεται βάσει του δικαίου της Ένωσης στα εθνικά δικαστήρια δεν περιορίζεται απλώς στη δυνατότητα να αποφαινούνται επί του καταχρηστικού χαρακτήρα ρήτρας συμβάσεως καταναλωτή-προμηθευτή, αλλά συνεπάγεται και υποχρέωση να εξετάζουν αυτεπαγγέλτως το ζήτημα αυτό, εφόσον διαθέτουν τα αναγκαία προς τούτο νομικά και πραγματικά στοιχεία.

Το Δικαστήριο Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει επανειλημμένα υπενθυμίσει την υποχρέωση την οποία υπέχει το εθνικό δικαστήριο δηλαδή την υποχρέωση του δικαστηρίου να κάνει διάγνωση του καταχρηστικού χαρακτήρα ρήτρας συμβάσεως ανάμεσα σε καταναλωτή και προμηθευτή και την συνακόλουθη υποχρέωση αποζημίωσης του ιδιώτη καταναλωτή σε

περίπτωση που εθνικό δικαστήριο δεν διαγνώσει την καταχρηστικότητα και την ακυρότητα ρητρών και γενικών όρων συναλλαγών εμπεριεχόμενων σε συμβάσεις καταναλωτών -προμηθευτών.

Το Δικαστήριο ΕΕ έχει κρίνει ότι το εθνικό δικαστήριο υποχρεούται να προβεί αυτεπαγγέλτως σε έλεγχο του καταχρηστικού χαρακτήρα των ρητρών της σύμβασης προμηθευτή-καταναλωτή με γνώμονα τις διατάξεις της οδηγίας 93/13, δηλαδή να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν οι ρήτρες αυτές αντιβαίνουν στους εθνικούς κανόνες δημοσίας τάξεως και αν είναι ρήτρες καταχρηστικές.

Έχει κρίνει το Δικαστήριο ΕΕ ότι απόφαση εθνικού δικαστηρίου συνιστά κατάφωρη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, δυνάμενη να στοιχειοθετήσει ευθύνη του κράτους-μέλους για αποζημίωση του πολίτη, σε περίπτωση κατά την οποία το εθνικό δικαστήριο με την απόφαση αυτή παρέβη προδήλως το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο ή σε περίπτωση κατά την οποία η παραβίαση αυτή διαπράχθηκε παρά την ύπαρξη πάγιας σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου.

Η ευθύνη κράτους μέλους για αποζημίωση ιδιωτών για ζημίες που υπέστησαν ιδιώτες λόγω παραβιάσεως του δικαίου της Ένωσης από δικαστικές αποφάσεις ημεδαπών δικαστηρίων δύναται να θεμελιωθεί, όπως έχει κρίνει το ΔΕΕ, εφόσον η απόφαση αυτή εκδόθηκε από δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους αποφαινόμενο σε τελευταίο βαθμό. Εφόσον τούτο συμβαίνει, απόφαση εθνικού δικαστηρίου αποφαινομένου σε τελευταίο βαθμό μπορεί να συνιστά κατάφωρη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης, δυνάμενη να στοιχειοθετήσει την εν λόγω ευθύνη, μόνο σε περίπτωση κατά την οποία το εν λόγω δικαστήριο, με την απόφαση αυτή, παρέβη προδήλως το εφαρμοστέο δίκαιο ή σε περίπτωση κατά την οποία η παραβίαση αυτή διαπράχθηκε παρά την ύπαρξη πάγιας σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου.

Ζητούμε να επέλθει νομοθετική αλλαγή στο άρθρο 105 Εισαγωγικού Νόμου Αστικού Κώδικα ώστε να καθιερωθεί νομοθετικά ευρύτερη και ευχερέστερα προσδιορίσιμη ευθύνη του Δημοσίου για αποζημίωση των πολιτών που ζημιώνονται από εσφαλμένες παράνομες αποφάσεις ημεδαπών δικαστηρίων αντιβαίνουσες στο ημεδαπό Δίκαιο

Ζητούμε να καθιερωθεί νομοθετικά ευθύνη του Δημοσίου για αποζημίωση του πολίτη του θιγομένου από παράνομες δικαστικές αποφάσεις αντιβαίνουσες στο ημεδαπό Δίκαιο όταν το δικαστικό σφάλμα κρίνεται ως πρόδηλο και όχι όταν κρίνεται, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, ως εξαιρετικά πρόδηλο.

Για το Ινστιτούτο Καταναλωτών Κρήτης INKA Κρήτης

Και για τη Γενική Ομοσπονδίας Καταναλωτών Ελλάδας INKA-ΓΟΚΕ

Ο εκπρόσωπος Ντερμανάκης Νικόλαος